Ankara'dan

Enerji neden pahalı?

Sanayicilerin neredeyse tamamı elektrik, doğalgaz, ağır mazottan (fuel oil) oluşan enerji girdilerinde fiyatların yüksekliğinden şikâyetçi. Hükümetin fiyatları düşürecek tedbirler almasını istiyorlar. Haklılar. Üstelik, yalnız onlar değil, elektrik "tüketen" herkes şikâyetçi. Hep birlikte kazıklanıyoruz ve işin kötüsü neden ve nasıl kazıklandığımızı anlamak, hesabını yapmak mümkün değil. Çünkü, öyle bir "enerji sektörü" ile karşı karşıyayız ki, bugün sektörün "en tepesinde" siyasi otoriteyi temsil eden Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Hilmi Güler** bile çaresiz.

Bakan, önceki hükümetler ve bakanlar zamanında "yap-işlet-devret (YİD)" veya "yap-işlet (Yİ)" modeliyle yapsınlar, işletsinler, "kaymağını" aldıktan sonra devlete devretsinler; ya da yapsınlar, işletsinler, "kaymağı" da santralı da onların olsun; yeter ki **ucuz elektrik** üretsinler diye özel sektöre verilen imtiyazların sonucunu bakın nasıl açıklıyor: "Bu santrallardan devlet büyük kazık yedi. Bizim dönemimizde de zarar devam ediyor, ama, azalıyor. Kapı gibi anlaşmalar yapmışlar, elimiz kolumuz bağlı."

Taylan Erten
taylane@dunya.com

YİD ve Yİ'cilerin "bugün itibariyle" devlete yükledikleri zarar yaklaşık 3 milyar dolar olarak hesaplanıyor. Sayıştay'ın 2004 yılında TBMM'ye sunduğu ancak geçen hafta Elektrik Piyasası Kanunu'ndaki değişiklik müzakereleri sırasında Plan ve Bütçe Komisyonu'nun gündemine girebilen "Enerji Raporu"ndaki rakam 2 milyar 200 milyon dolardı. Demek ki, geçen sürede 800 milyon dolar daha artmış.

Bu YİD ve Yİ santralları halen faaliyette. "Kamu zararı" da büyümeye devam ediyor. "Kapı gibi" anlaşmalar sayesinde AKP hükümeti bu santrallara dokunamıyor. Kamu enerji otoritesi bir keresinde, **kirliliği** ABD'yi sarsan **Enron**'un Marmara Doğalgaz Çevrim Santralı'nı denetlemek için "kapısından" girmeye niyetleniyor, karşısında zamanın ABD Büyükelçisi **Mark Grossman**'ı buluyor. Yani, YİD ve Yİ'lerin "kapıları" bu kadar sağlam!

Sayıştay'ın raporunda enerji sektörünün durumu sebepleri ve sonuçlarıyla birlikte o kadar sağlam ve açık sergileniyor ki, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin Sayıştay Başkanı **Mehmet Damar**'ın sunuşunu dinlerken dudakları uçuklamış olmalı. Sadece o rapor, YİD ve Yİ'lerle ilgili anlaşmaları oluşturanları, imza koyanları, uygulanmasına imkân sağlayanları idari, adli ve siyasi soruşturma makamlarının önüne götürmeye yeterli olmanın yanı sıra, bu işlere giren yerli-yabancı **özel sektör** tarafının **ağır sorumluluğunu** da gözler önüne seriyor.

Devleti, sanayiciyi, her kesimden tüketiciyi zarara uğratan ve halen toplam elektrik üretiminin yüzde 25'ini sağlayan YİD ve Yİ sektörüyle ilgili başka bir rapor daha var. Bu, Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'nun, Sayıştay'dan bir yıl önce 2003'te tamamlayıp "...belirtilen usulsüzlükler hakkında ilgililerin hukuki ve cezai sorumluluklarının değerlendirilmesi" için Başbakanlık'a sunduğu bu rapor tıpkı Sayıştay'ınki gibi bir "ibret belgesi" niteliğinde.

Raporun dilıyle; "özensiz ve yüzeysel" fizibilitelere dayalı projeler. Proje aşamasından itibaren şişirilen maliyetler, fizibiliteşi bile bulunmayan projeler, uluslararası kabul görmüş "özkaynak karlılığı" ölçütlerini aşan karlılık oranları. "Defalarca değiştirilen" sözleşmelerle artırılan yatırım tutarları, elektrik satış tarifeleri, "ticari gerçeklerle bağdaşmayan" eskalasyon işlemleri. Kimi YİD veya Yİ şirketlerinde kendilerini, kendi şirketlerine "yürürlükteki faiz oranlarını birkaç kat aşan faizlerle kredi açmış gibi gösteren" ortaklar. "Kredi geri ödemesi için rezerv ayırıp bunu yatırım tutarına eklediklen" sonra, "aynı dönemde giderlerinin arasına kredi geri ödemesini yeniden koyan" şirketler. Ve, özetlemeye kalksak beş yazı daha gerektirebilecek daha neler neler...

Bu gerçeklere rağmen, enerji fiyatlarının yüksekliğinden şikâyet eden ve düşürülmesini isteyen sanayicilerden meselenin özel sektörün ağır sorumluluğunu da kapsayan bu boyutuyla ilgili ne bir eleştiri ne bir öneri duyuyoruz. Acaba, "kırılan kol yen içinde kalır" diye mi? Ama, "kırılan kol" sektörün "böğrüne" batıyor, sorun yaratıyor, sancı veriyor?! Nasıl düşecek bu enerji fiyatları, kim düşürecek? "Kapı gibi anlaşmaların" kazığını sanayicinin, hepimizin ve Türkiye'nin "böğründen" kim çekip çıkaracak? Yani, mesele sadece o hükümetin, bu hükümetin değil, sanayicinin de, bütün özel sektörün de meselesi. "Şikâyet ortaklığından" istifa edip "çözüm ortaklığına" katılmak gerekiyor!

TOBB'dan Bosna Hersek çıkarması

● ANKARA - DÜNYA

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve beraberindeki çok sayıdaki işadamından oluşan heyetin Bosna-Hersek'teki resmi temasları bugün başlıyor.

İlk olarak Türkiye-Bosna Hersek iş forumuna katılacak heyetin üyeleri daha sonra karşılıklı olarak sektörel iş görüşmeleri yapacaklar. Bosna Hersek programı çerçevesinde, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu Bosna-Hersek Başbakanı Adnan Terzic, Bosna Hersek Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı Dragan Doko ve Bosna-Hersek Devlet Başkanı Sulajman Tihic ile görüşecek.

Uzun süren savaş döneminin etkilerini yeni atlatan Bosna Hersek, doğrudan yabancı sermaye konusunda yeni yeni ilerleme kaydetmeye başladı. 1994-2004 döneminde sadece 1.5 milyar Euro doğrudan yabancı yatırım çeken Bosna-Hersek, yatırım ortamını iyileştirmesiyle birlikte, 2004'ten bu yana 750 milyon Euro yatırım çekmeyi başardı. 2004 yılı itibarıyla 8.2 milyar dolar GSMH'ya ulaşan Bosna-Hersek'in, toplam dış ticaret hacmi 2 milyar doları ihracat olmak üzere 8 milyar 350 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Bosna-Hersek'e en fazla yatırımı 264.9 milyon Euro ile Hırvatistan yaparken, Türkiye ise 40 milyon Euro'luk yatırım yaptı.

Türkiye ile Bosna-Hersek arasındaki 1 Temmuz 2003'te yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması ile ticaret hacmi hızla artış göstermiştir. 2002 yılında 50 milyon dolar olan dış ticaret hacmi, son iki yılda iki katı üzerinde artarak 111 milyon dolar düzeyine yükselmiştir. 2001 yılında Bosna-Hersek'in ithalat yaptığı ülkeler sıralamasında Türkiye 14'nci sıradayken, 2004 yılında 9'uncu sıraya yükseldi.

Bosna-Hersek'e en çok toplu taşıma araçları, elektrikli ev aletleri, haberleşme kabloları, plastik ürünler ve gıda ürünleri ihraç ederken, bu ülkeden kimyasal ürünler, makine aksam ve parçaları ile ağaç-orman ürünleri ithal ediyor.

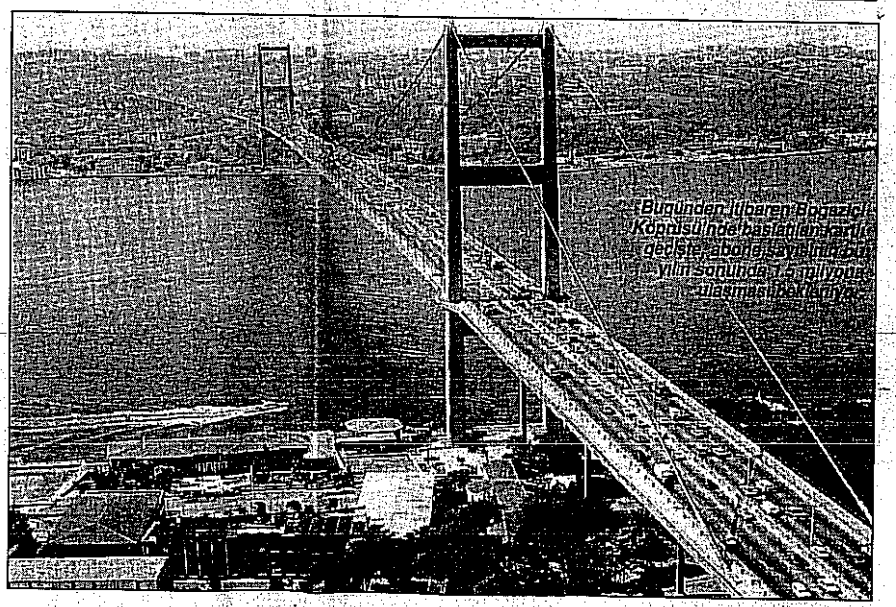

OGS ve KGS'nin abone

dünyastore
Bir 'tık'la
başka bir
DÜNYA
www.dunyastore.com

21 bin özelleştirme mağduru bu yıl kamuya yerleştirilecek

ANKARA - Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin, kamu kurum ve kuruluşlarına bu yıl, özelleştirme uygulamaları sonucu işsiz kalan 21 bin 193 kişinin yerleştirileceğini bildirdi. Şahin, DYP Hatay Milletvekili Mehmet Erasian'ın soru önergesine verdiği yazılı yanıtta, kamu kurum ve kuruluşlarının talepleri de dikkate alınarak bu yıl 100 bin yeni personel alımının hedeflendiğini kaydetti. Özelleştirme uygulamaları sonucunda işsiz kalan ve ileride işsiz kalacak işçilerin, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında geçici personel statüsünde istihdam edildiklerini anımsatan Bakan Şahin, 2006 mali yılı için de Bakanlar Kurulu kararıyla 21 bin 193 kontenjan ayrıldığını açıkladı.

Başbakan, "Penguen" kararını temyiz etti

ANKARA - Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Penguen Dergisi'nde yayımlanan karikatürler nedeniyle açtığı manevi tazminat davasının reddedilmesine ilişkin kararı temyiz etti. Erdoğan'ın avukatı Fatih Şahin'in Yargıtay 4. Hukuk Daireci Başkanlığı'na sunulmak üzere Ankara 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne verdiği temyiz dilekçesinde, Penguen Dergisi'nin 24 Şubat 2005 tarihli sayısında yayımlanan ve Erdoğan'ın, "kurbağa, deve, maymun, yılan, ördek, fil, zürafa ve inek" suretinde çizildiği karikatürler nedeniyle manevi tazminat talebiyle dava açıldığı anımsatıldı. Mesleki bir dayanışma refleksi olarak yayınlandığı anlaşılan karikatürler konusunda, yerel mahkemenin hakaret amacı bulunmadığı düşüncesinde olduğu ifade edilen dilekçede, "Davalıların niyeti 'üzüm yemek' değil, 'bağcıyı dövmek' şeklinde tezahür etmiştir. Bu nedenlerle denge ölçüsü aşılmıştır" denildi.

YDS'ye başvurular bugün başlıyor

ANKARA - 2006-ÖSS'ye başvuran adaylardan, üniversitelerin yabancı dille ilgili bölümlerinde okumak isteyenler, yarından itibaren 17 Nisan'a kadar bankaya Yabancı Dil Sınavı (YDS) ücreti yatıracaklar. YDS'ye başvurabilmek için ÖSS'ye de başvurmuş olmak gerekiyor. Sınava başvurmak isteyen adaylar, 40 YTL olarak belirlenen YDS ücretini, 3-17 Nisan günleri arasında Ziraat Bankası